

[A. C. D. Petersen.]

Arbejder til at overtage Ejendommen? Eller kan ogsaa denne Ejendom, som er bygget paa Statsjord for Statskassens Regning, overtages af en Ejendomsbesidder, en Gaardejer eller en Godsejer? For det er vel ikke en Paragraf, hvorved Ministeren vil indsmugle Begrebet Fæsteprincippet i denne Lovgivning? Man kunde næsten frygte for, at Meningen skulde være den, at naar ikke Arbejderne af sig selv vil tage Laan efter 4. Oktober-Lovens Principper, frister Ministeren dem ved at opføre Boliger for Statens Regning for saa, naa disse er opført paa saadan Statsjord, at lade dem overtage efter Fæsteprincippet.

Hvis det sidste er Tilfældet, kan Ministeren ikke faa vor Medvirken til denne Lovparagraf. Hvis det derimod er saadan, at vel har Ministeren ikke nogen Ansøgning, men dog en begrundet Formodning om, at der er en Aftager af den Bolig, han her lader opføre, og Ministeren saa er villig til at afhænde den efter de frie Ejendomsprincipper, saa har vi, selv om vi just ikke er glade ved det, dog ikke noget at indvende derimod.

Det næste nye Afsnit, Afsnit VI, omhandler Istandsættelse af Landarbejderboliger. Det er meget betimeligt, at man i en Tid, hvor det er vanskeligt for Landhaandværkerne at faa noget at bestille, og hvor Materialet er saa overmaade dyrt, som det er, tilstaar Laan til saadanne større Istandsættelsesarbejder. Jeg er ikke helt klar over, om ogsaa disse Laan kan faas af Ejendomsbesiddere, som har en Arbejderbolig, der ikke er alt for godt i Orden, og om disse Laan kan opnaas ud fra Hensynet til at faa Arbejderboligen forbedret, uanset Ejerens økonomiske Vilkaar, eller om man vil sige: Staten vil nok yde sin Medvirken til Istandsættelse af brøstfældige Arbejderboliger, men kun i Tilfælde, hvor Ejerens egne Midler ikke slaar til. I saa Fald er det jo en Medlidenhedsforanstaltning over for fattige Ejendomsbesiddere uden Hensyn til Landarbejderen, der skal bebo Boligen.

For mig staaar det saadan at Betydningen af at skaffe en god Bolig for Arbejderfamilien er den samme, hvordan end Ejerens Formuesomstændigheder er. Jeg ved meget vel, at man kan indvende, at Ejeren selv kan foretage Forbedringen, naar hans økonomiske Evner tillader det. Det ser jeg meget vel; men det kunde jo være, man kunde friste en saadan Ejendomsbesidder til at skabe gode Betingelser for sine Landarbejdere ved at stille Beløbet til Raadighed for ham ogsaa. Det kan jo være, at det

ogsaa er Ministerens Mening, at dette skal gøres; men det er for at klargøre dette, at jeg siger: Formaålet maa være lige saa rigtigt i det ene Tilfælde som i det andet. Jeg ønsker gerne Ministerens Udtalelse herom.

Ministeren ved fra tidligere Forhandlinger, at der er nogle Afsnit i den gamle Lov, som vi har været noget betænkelige ved, bl. a. Afsnit B. om Udleje af Huse og Arbejderboliger paa Landet. Der findes her ret rigoristiske Bestemmelser om Kontrakter og om, hvorledes disse Kontrakter skal være affattet, og særlig i Afsnit C. findes der rigoristiske Bestemmelser om, at en Arbejder, selv om han kommer af Plads i Utide, skal kunne lægge Beslag paa Boligen indtil 4 Uger efter, at han uberettiget har forladt sin Plads. Dette finder vi er ganske urimeligt, naar det ikke er Ejerens Skyld, medens vi, hvis det er det, ikke har noget derimod. Men hvis det er Lejerens Skyld, at han er kommet af Plads i Utide, forekommer det mig at være helt urimeligt at kræve, at han dog skal have Lov til at lægge Beslag paa Huset 4 Uger efter. Det kan for den Ejendomsbesidder, som kun har en enkelt Landarbejderbolig, være overmaade vanskeligt at skaffe Bolig til de nye Folk, der skal optage Arbejdet, f. Eks. Fodermesterfolk — og det kan for Resten være lige saa vanskeligt for den, der har flere Boliger, hvis disse Lejligheder i Forvejen er beboede.

Her er altsaa et Omraade, hvor vi ikke er tilfredse med Lovgivningen, og det forekommer mig, at Ministeren ogsaa her maaske kunde have vist sig lidt mere velvillig, end han har gjort, naar han foreslaar dette uændret. Men i det store og hele har Fremskaffelse af forbedrede og nye Boliger for Landarbejdere mit Partis Interesse, og vi vil gerne deltage i et Udvalgsarbejde og gøre Forsøg paa at ændre Lovforslaget i den Retning, vi ønsker det, hvilket efter vor Mening vil sige at forbedre det. Vi skal saa til sin Tid træffe Bestemmelse om, hvorvidt vi vil medvirke ved Lovforslagets Gennemførelse, eller vi ikke kan være med, idet vi dog haaber, at Ministeren ogsaa er besjælet af den Samarbejdets Interesse, som nu bør veje meget stærkt til, saaledes at vi kan opnaa Enighed. Hvis det bliver Tilfældet, vil Ministeren ogsaa opnaa mit Partis velvillige og hurtige Medvirken.

Jensen (Gørding): Ligesom et Par af de foregaaende Talere vil jeg gerne takke Landbrugsministeren for det foreliggende Lovforslag, og ikke mindst vil jeg takke, fordi det Beløb, der kan stilles til Raadig-